

BON BINI

op Curaçao
Een praktische gids

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	2
CONTACT	3
DEEL I: WAT MOET JE ALLEMAAL REGELEN?	4
VROEG NA DE LOTING	4
TWEDE MAANDEN VOOR VERTREK	5
VERKLARING VAN RECHTSWEGE	5
VERGUNNING TOT TIJDELIJK VERBLIJF	5
EEN MAAND VOOR VERTREK	6
BELANGRIJK OM MEE TE NEMEN	7
EERSTE WEEK OP HET EILAND EN INTRODUCTIEWEEK	7
DEEL II: OVER DE COSCHAPPEN	10
PRAKTISCHE ZAKEN	10
INHOUDELIJKE ZAKEN	10
M2	12
WOENSDAG MIDDAG	12
RECHTEN EN PLICHTEN	14
DEEL III: OVER HET EILAND	16
ALGEMENE INFORMATIE OVER CURAÇAO	16
PRAKTISCHE ZAKEN OP HET EILAND	17
BIJLAGE I: TOP 10 ZIEKTEBEELDEN LIJST	20

VOORWOORD

“Bon Bini” betekent in het Papiaments 'welkom'. Met dit boekje wil ik de coassistenten die naar Curaçao komen om hun stages te doen, welkom heten. Het is de bedoeling om de coassistenten hierin het één en ander te vertellen over de gang van zaken in het Curaçao Medical Center (CMC), waar zij zullen gaan werken en over Curaçao, waar zij enige tijd zullen gaan wonen.

Voor het verkrijgen van goed onderwijs zal de coassistent een actieve rol moeten spelen in het gebeuren rondom de patiënt. Hij/zij zal dus informatie moeten vragen en trachten zoveel mogelijk aanwezig te zijn, daar waar hij/zij deze informatie kan opdoen. Een actieve en dynamische interactie tussen coassistent en docent is een belangrijk gegeven voor een optimaal leertraject conform G2020.

Een coassistentenschap is in principe het praktische deel van de opleiding tot basisarts, hetgeen betekent dat er, uitgaande van de casus (nu in de praktijk) commentaar wordt geleverd of opmerkingen worden geplaatst en voordrachten gegeven. Daarom is het belangrijk dat er een goede communicatie ontstaat tussen de docent en de coassistent. Dit hangt af van beide betrokkenen.

De verwachting dat men in deze fase van de opleiding alles voorgeschoteld krijgt is niet het juiste uitgangspunt om kennis te vergaren. Het is in de loop der jaren gebleken dat coassistenten in deze stageperiode de meeste kennis opdoen en dus ook tevreden zijn, als ze zelf proactief het initiatief nemen tijdens het coschap.

Men moet bedenken dat het een privilege en een voordeel is om op Curaçao de coassistentenschappen te doen, omdat het voor de moderne arts een noodzaak is te kunnen functioneren in èn met andere culturen. Dus ook als men naar het huidige Nederland terugkeert, zal men profijt hebben van het verblijf op Curaçao.

Ik hoop dat deze wegwijzer —samen met het introductieboekje— zal bijdragen tot een leerzaam en plezierig verblijf op Curaçao en in het bijzonder in het Curaçao Medical Center.

Prof. Dr. Ashley J. Duits
Onderwijscoördinator

Bon bini na Korsou!

Binnenkort zal jouw avontuur als dokter in spé op Curaçao beginnen. Een geweldige ervaring die natuurlijk wel met de nodige voorbereiding gepaard gaat. Vandaar dat wij jou kort wat informatie en handige tips willen geven. Veel staat uitgebreid beschreven in dit Bon Bini Boekje, maar bij resterende vragen mag jij altijd contact met ons opnemen.

Wij zijn de Co-raad van Curaçao. Dat houdt in dat we een aanspreekpunt zijn voor de coassistenten en zaken overleggen met het onderwijsbureau. Verder evalueren wij jaarlijks de coschappen, hebben we een ondersteunende functie bij het onderwijs en organiseren we zo nu en dan een gezellige co-borrel!

Tot snel op dit prachtige eiland,
Veel liefs,

Co-raad Curacao

CONTACT

Heb jij vragen over de gang van zaken op Curaçao, neem dan contact op met de onderwijsmedewerkers van de NASKHO te Curaçao, Luigia Baerecke en Ella Engelhardt (info@naskho.org, luiga@nashko.org). Voor coschap inhoudelijke vragen is Prof. Dr. A.J. Duits te bereiken via het onderwijsbureau.

Als het gaat om vragen die meer betrekking hebben op Groningen kun je contact opnemen met Mirella Zuidema (m.zuidema@med.umcg.nl).

Mocht jij andere vragen hebben of wil jij alvast in de WhatsApp groep toegevoegd worden, neem dan contact op met de coraad via curacaocoraad@gmail.com. Vergeet niet lid te worden van de facebookpagina voor de laatste updates!

DEEL I: WAT MOET JE ALLEMAAL REGELEN?

Gefeliciteerd, jij bent ingeloot voor een jaar lang coschappen lopen op Curaçao en wilt waarschijnlijk niets liever dan naar dit prachtige eiland komen. Voor een jaar coschappen op Curaçao moeten er echter wel een paar dingen geregeld worden. Hieronder volgt een overzicht van de praktische zaken die geregeld moeten worden.

VROEG NA DE LOTING

Volgt een mail van NASKHO met daarin uitleg over jouw rooster en het verzoek tot het sturen van een pasfoto en kopie van jouw paspoort.

- 4 recente pasfoto's**
- Een kopie van paspoort** (Zorg ervoor dat het paspoort nog minimaal 6 maanden na terugkomst van Curacao geldig is.)
- Bankrekeningnummer** (Voor de tegemoetkoming van het vliegticket (± € 900).

Papiaments lessen

Deze lessen zijn verplicht. Eerst twaalf lessen in Nederland, vervolgens een vervolgcursus van 6 lessen in Curacao. Mail zo snel mogelijk na inloten naar de Papiaments lerares in Nederland, Lus Gijsbertha: l.m.gijsbertha@sozawe.groningen.nl. De kosten van de lessen zijn € 200. Bewaar de kwitantie goed en neem deze mee naar Curaçao. De helft van het lesgeld krijg je namelijk terug.

Vliegticket

Begin hier vroeg mee, dat scheelt vaak in de kosten. Bij aankomst op het eiland wordt vaak gecontroleerd of je een ticket voor een retourvlucht bezit. Met een one-way ticket mag iemand officieel niet naar het eiland komen. Besluit jij toch om met een one-way ticket naar het eiland te komen, zorg er dan wel voor dat jij een kopie van de stage overeenkomst meebrengt. Soms is dit document echter niet voldoende en moet jij ter plekke nog een ticket naar Nederland of een andere bestemming boeken. KLM en TUI vliegen meerdere malen per dag naar Curaçao. **Kom in ieder geval een week voor aanvang van de introductieweek naar Curaçao.**

Studiefinanciering

Geef bij DUO aan dat jij in het buitenland gaat wonen en studeren. Daarmee ontvang jij in ieder geval een uitwonende beurs. Schrijf jezelf echter niet uit als inwoner van Nederland. Zet ook de OV-vergoeding stop, waardoor er een maandelijkse vergoeding bovenop de studiefinanciering komt. Meer informatie hierover kun jij vinden op de DUO site.

Bankpas

Bij vrijwel alle pinautomaten het is mogelijk om te pinnen met een Nederlandse pinpas. Zorg er echter wel voor dat de bankpas geactiveerd is om te pinnen in het buitenland. Dit kan vaak makkelijk geregeld worden via internet of via de app van de bank.

Zorgverzekering

Houd er rekening mee dat jouw zorgverzekering niet automatisch jouw verblijf op Curaçao dekt. Heb jij een zorgverzekering met buitenlanddekking? Dan is alles geregeld. Zo niet, dan kun jij navragen bij jouw zorgverzekeraar wat de mogelijkheden zijn. Neem de originele polis mee, plus een bewijs dat jouw verzekering betaald is voor de periode dat jij op Curaçao woonachtig bent.

TWEE MAANDEN VOOR VERTREK

VERKLARING VAN RECHTSWEGE (VvR)

Wanneer iemand langer dan zes maanden op Curaçao verblijft, moet diegene een verklaring van rechtswege aanvragen. Tezamen met alle onderstaande documenten wordt de definitieve aanvraag online ingediend. Wanneer deze na uiterlijk 6 weken is goedgekeurd kan jij naar de immigratiedienst gaan om de stempel in jouw paspoort te laten zetten. De immigratiedienst is gehuisvest in een groot wit gebouw met glazen puien op de hoek van Prinsenstraat en Pietermaaiplein. Een verklaring van rechtswege is 5 jaar geldig.

Dit heb jij allemaal nodig om een verklaring van rechtswege te kunnen aanvragen **voor** aankomst in Curaçao. Dit kan via https://www.immigrationcur.org/MPS/Klantenportaal/Toelatingsorganisatie_NL?init=true. Waar je een account aanmaakt en je de volgende documenten moet uploaden in het systeem.

VERGUNNING TOT TIJDELIJK VERBLIJF (VTTV)

Als je geen Nederlands paspoort hebt, moet er een verzoek worden ingediend voor een vergunning tot tijdelijk verblijf (VTTV). Je moet een VTTV aanvragen als “**stagiaire**”. De aanvraag moet persoonlijk aangevraagd worden bij de Toelatingsorganisatie (Prinsenstraat, Willemstad, Curaçao), dit is in Punda, 10 min lopen van het ziekenhuis.

Je hebt de volgende documenten nodig:

1. Betalingsbewijs leges
2. Kopie geldig paspoort
3. Aanvraagformulier <https://www.kgmc.nl/nl/assets/uploads/pdf/aanvraagformulier-vergunning-tot-tijdelijk-verblijf.pdf>
4. Geboorteakte niet ouder dan 1 jaar. Afhankelijk van land van geboorte moet dit geapostilleerd of gelegaliseerd zijn
5. Verklaring omtrent gedrag niet ouder dan 3 maanden
6. Bewijs van inschrijving onderwijsinstelling
7. Stage overeenkomst ondertekend door stagiaire, stage verlenend bedrijf en onderwijsinstelling
8. Kopie polis blad geldige ziektekostenverzekering met dekking Curaçao voor de periode van verblijf
9. Betalingsbewijs van Naf 525,00 (Je kan aan de NASHKO vragen om dit voor jou te betalen)

De openingstijden van de Toelatingsorganisatie zijn de volgende:

Maandag t/m donderdag 7:45 a.m. tot 3:00 p.m. en vrijdag 7:45 a.m. tot 2:00 p.m.

Kopie paspoort

Uittreksel van geboorteregister

Deze kun jij bij jouw geboortegemeente opvragen. In de meeste gevallen kan dat zelfs online.

Verklaring omtrent gedrag - VOG

Deze kun jij aanvragen bij de gemeente waar je woont. In Groningen kun jij online een afspraak maken en alvast het formulier invullen voor de aanvraag. Let op: het aanvragen kan 6 weken duren en bij het indienen van je verzoek voor de verklaring mag de verklaring niet ouder zijn dan twee maanden.

Bewijs van voldoende middelen

Dit kan bijvoorbeeld een screenshot zijn dat je elke maand geld ontvangt van DUO of van je ouders.

Verklaring van inschrijving

Deze is vaak zelf makkelijk te downloaden van Nestor of de RUG-site. Hierop staat dat je op dit moment staat ingeschreven bij de Rijksuniversiteit Groningen.

Overeenkomst UMCG-NASKHO Senior-coschap M2 te Curacao

Dit is een overeenkomst die bewijst dat je tijdens je verblijf nog ingeschreven staat bij de Rijksuniversiteit Groningen. Deze moet door Prof. Kuks, Prof. Duits en jezelf zijn ondertekend. Deze moet je uploaden als een van de overige bijlages. Dit document moet je van de NASKHO krijgen en zelf nog ondertekenen en uploaden.

Stageovereenkomst van de NASKHO

Deze krijg je per mail al ondertekend door de NASKHO. Je moet deze alleen nog zelf ondertekenen en uploaden als overige bijlage.

Betaling Verklaring van Rechtswege

Je krijgt de verklaring van rechtswege van de NASKHO alleen je zult het eerst zelf moeten voorschietsen. Bij het kennismakingsgesprek met de NASKHO neem je je betalingsbewijs mee. Deze geef je aan de NASKHO en zij zullen dit regelen met de penningmeester van de NASKHO. Wanneer je een bankrekening hebt en heb doorgegeven aan de NASKHO zal het volledig bedrag worden teruggestort. Het is dus voordelig als je al je bankrekening hebt geopend of een afspraak hebt voor het openen wanneer je naar je kennismakingsgesprek gaat.

Benodigheden stagiair

1. Betalingsbewijs
2. Kopie paspoort
3. Kopie akte geboorteregister
4. Verklaring Omtrent Gedrag - VOG
5. Stage overeenkomst
6. Verklaring van inschrijving
7. Overeenkomst UMCG-NASKHO Senior-coschap M2 te Curacao
8. Bewijs van levensonderhoud, kopie van Studiefinanciering bijschrift

EEN MAAND VOOR VERTREK

Ga naar de dienst AV&M (tel. 050-3614535) om de volgende zaken te regelen:

- Mantoux-test
- Hepatitis B-titer (vaak heb je deze al)
- MRSA-test
- Varicella-titer-bepaling

De uitslag volgt een week later, probeer deze informatie in het Engels te krijgen. Mail deze uitslag tezamen met andere benodigheden naar de NASKHO.

Laat de NASKHO weten wanneer jij aankomt: datum, aankomsttijd en vluchtnummer. Vaak kun jij opgehaald worden door coassistenten, jouw huisbaas of toekomstige huisgenootjes.

Afspraak maken coach

Onze coaches zijn gepensioneerde huisarts Alex Roose (Sinds 2004 werkt hij als medisch leider bij de Trombose Dienst) & gepensioneerde neuroloog Roberto Rico. De coach voert met de nieuwkomers het introductiegesprek, het gesprek op de helft van de coschappen en het eindgesprek, gebruik makende o.a. van je portfolio en PLOT-ters.

Tevens geeft dr. Roose een introductiemiddag bij de Trombosedienst. **Je dient een afspraak te maken voor een kennismakingsgesprek met Alex of Roberto voordat je naar Curaçao komt.** Het is altijd op een woensdag. Het liefst voor je introweek of in je introweek. Zijn bereikbaarheid is via alexroose51@gmail.com ,tel + WhatsApp [+59995605878](tel:+59995605878) of tel thuis +5999 8883233 of dr. Rico rericox@gmail.com, tel + WhatsApp [+59995621458](tel:+59995621458).

Een bericht van dr Roose over de invulling: *“We ontmoeten elkaar op- een maandag of woensdagmiddag om 13.45 bij de trombosedienst op het ADC (in de Heelsumstraat aan de andere kant van de brug ten opzichte van het Hospitaal). Daar leer ik 1 of maximaal 2 nieuwkomers doseren met de VKA's (Vitamine K Antagonisten)*

Acenocoumarol en Marcoumar (Fenprocoumon). Om een uur of 5 a half 6 zijn we klaar dan gaan we samen in 1 auto of achter elkaar rijdend naar mijn huis in St Michiel, ik ga koken, we houden automatisch het startgesprek en gaan eten. 1 of max 2 co's tegelijk, mogen de coassistenten ook zelf bepalen waar de voorkeur naar uitgaat. Ik doe dat op zijn laatst in de introductie week, bij voorkeur eerder, vlak na aankomst. Na de introductie week is het te laat want dan maakt de co zich niet zomaar vrij van uit het hospitaal omdat de trombosedienst een paar km rijden daar vandaan is. Na afloop breng ik de co thuis als er geen eigen transport is of de co wordt gehaald door een huisgenoot. Als de Co-Assistent als VKA-doseermiddag een woensdagmiddag kiest dat er ook een coach bijeenkomst is dan kunnen we samen na de coachbijeenkomst naar de Trombosedienst rijden en is de Co-Assistent niet afhankelijk van eigen vervoer. ”

BELANGRIJK OM MEE TE NEMEN

Er zijn een aantal zaken die je sowieso mee moet nemen in je koffer naar Curaçao:

- Stage overeenkomst in de handbagage
- Eindbeoordelingsformulier Professionele Ontwikkeling M1 (Coach) of een kopie hiervan.
- Kwitantie van de Papiaments lessen.
- Het origineel van de zorgpolis
- Kopie van jouw bankrekening waarop staat dat de zorgverzekering wordt afgeschreven.
- Betalingsbewijs Verklaring van Rechtswege uitgeprint

EERSTE WEEK OP HET EILAND EN INTRODUCTIEWEEK

Bankrekening openen op Curaçao

Je mag een bankrekening openen op Curaçao wanneer je je verklaring van rechtswege hebt. Heb jij je verklaring van rechtswege al gekregen omdat je dit al vanuit Nederland hebt geregeld dan raden we je aan zo snel mogelijk een bankrekening te openen. Niet alleen is het makkelijker om zo je maandelijks toelage te krijgen maar ook voor het geld van je verklaring van rechtswege en de helft van het bedrag van je Papiaments lessen. Iedereen opent een rekening bij de MCB-bank. Je zal eerst naar een MCB-kantoor moeten gaan om een afspraak te maken om een bankrekening te openen. Ze zullen je daar vertellen wat je moet meenemen voor de volgende afspraak. Trek hier wel wat tijd voor uit want het is vaak druk bij de verschillende MCB-kantoren. Zodra je rekening hebt moet je dit doorgeven bij de NASKHO. Het handigste is dat je al een MCB-rekening hebt voordat je een introductiegesprek hebt bij de NASKHO maar dit is niet verplicht.

Auto kopen

Lees verder op in het Bon Bini boekje met alle informatie over een auto kopen. Sommige mensen doen dit voordat ze op het eiland komen anderen gaan op zoek naar een auto hier op het eiland.

Introductie bij het onderwijsbureau NASKHO

Voor aanvang van de 1^e stagedag wordt er een afspraak gemaakt met de dames van het NASKHO Onderwijsbureau, Luigia Baerecke en Ella Engelhardt. Zij zorgen voor een introductie, benodigde materiaal en afspraken. Zij regelen onder andere:

- Een badge
- Met je badge kan je een doktersjas digitaal ophalen bij de linnenkamer
- Betalingsbewijs verklaring van rechtswege (Neem een uitdraai van je betalingsbewijs van je verklaring van rechtswege mee naar deze afspraak. Het handigste als je dit in Nederland al hebt uitgeprint. Zij kunnen dan zoals eerder gezegd dit sturen naar de penningmeester van het ziekenhuis. Zo krijg het bedrag weer netjes op jouw MCB-rekening gestort)

Introductiegesprek Prof Duits

Professor Duits is de onderwijs coördinator voor de affiliatie Curacao. Je hebt ook altijd een introductiegesprek, met hem. Hij doet ook de blokbeoordelingen voor alle co-assistenten. Je moet ook met hem een introductie gesprek in plannen via het onderwijsbureau. Vervolgens zijn er ook halverwege het jaar en aan het eind van je co-schappen evaluatiegesprekken met Prof Duits. Dit gaat via de NASKHO. Dit kan zowel in je eerste week op het eiland als in je introductie week.

Introductie week

Zoals bij elk nieuw ziekenhuis en elke nieuwe afdeling zal jij ook aan het Curaçao Medical Center en aan de verschillende afdelingen moeten wennen, en hier op Curaçao misschien zelfs een beetje extra. Daarom is er besloten een 'extra week' interne geneeskunde in te plannen, de introductieweek. Deze week is vooral bedoeld om ritme te krijgen, de weg in het ziekenhuis te leren kennen en de logistiek te snappen.

De opzet is als volgt in de ochtend ga jij naar de overdracht van de interne geneeskunde, deze begint om 08.00u. Vervolgens loop jij mee met één van de zaalvisites. De bedoeling is vooral om jouw kennis te laten maken met het reilen en zeilen in het Curaçao Medical Center. De artsen weten dit ook, dus laat je niet verleiden om al echt co-assistent te zijn! Op woensdagmiddag is er vanaf 12.00u onderwijs waar jij aanwezig hoort te zijn. Na de visite ben jij vrij om een aantal dingen uit te zoeken en te regelen:

- Inlogcodes
- Curaçao Medical Center productie
- Hoe artsen te bellen in het Curaçao Medical Center
- Was instructie OK
- Ziekenhuispasje
- Rondleiding ziekenhuis
- Lab aanvragen
- Aanvullend onderzoek aanvragen
- Afspraak maken bij de NASKHO
- Privézaken: auto regelen, autopapieren in orde maken, etc.

Artsen bellen in het Curaçao Medical Center

Telefooncentrale: 0

Telefoonnummer met 3 cijfers: *54 ... #

Telefoonnummer met 4 cijfers:

Telefoonnummer buiten ziekenhuis: 9 autorisatie code (916164) #

OK was instructie

Voordat jij mag assisteren bij een OK moet jij de was instructie van het Curaçao Medical Center een keer gedaan hebben en moet jouw naam geregistreerd staan in het systeem. Een OK-assistent legt de was instructie uit en geeft een rondleiding door het OK-complex. Dit is op de tweede verdieping. De afspraak wordt door de dames van het bureau gemaakt.

HiX

Jouw ziekenhuispasje en toegang tot de HiX-systeem is via de NASKHO aangevraagd. Voordat je toegang krijgt tot de HiX moet je tijdens je eerste week een training volgen. Hiervoor ontvangt je uiterlijk in je introductieweek een uitnodiging.

Rondleiding ziekenhuis

Tijdens de eerste ontmoeting met de dames van de NASKHO zullen zij jou een kleine rondleiding geven door het ziekenhuis. Dit kan ook gedaan worden door de co-raad of andere co-assistenten, schroom je niet om dit te vragen of om überhaupt de weg te vragen. Maar het beste werkt natuurlijk zelf rond te lopen en te kijken waar jij heen moet.

Co-ruimte

Op de afdeling A2 is voor het onderwijskantoor van de NASKHO de co-ruimte met voldoende zitplaatsen en computer terminals.

DEEL II: OVER DE COSCHAPPEN

De patiënten op Curaçao zijn veel conservatiever dan in Nederland. Er wordt nog tegen de dokter opgekeken en vaak gereageerd met "Ja dokter", "Nee dokter". Het is dan ook zeer belangrijk te vragen of de patiënt de gegeven informatie goed heeft begrepen. Tevens heeft dit tot gevolg dat het uiterlijk van de dokter een belangrijke rol speelt. Er wordt van jou verwacht dat jij netjes gekleed bent en ook zo gedraagt. Vuile kleren, ongekamde haren, een onverzorgde baard, oorbellen bij de heren etc. zijn uit den boze op Curaçao.

PRAKTISCHE ZAKEN

Kosten

Als jij op Curaçao de coschappen gaat lopen, behoud jij normaliter de basisbeurs. Hier bovenop krijg jij een maandelijkse toelage vanuit het ziekenhuis. Deze is in totaal Naf 510,00 per maand, onderverdeeld in Naf 225,00 huurtoelage, Naf 60,00 vervoerstoelage en Naf 225,00 onkostenvergoeding. De toelage wordt verstrekt vanuit de NASKHO aan elke reguliere Groningse coassistent en gaat in op de 1^e dag van jouw stageperiode en eindigt op de laatste stagedag. De toelage wordt overgeschreven op jouw lokale bank account.

Benodigheden

Er zijn in het ziekenhuis op verschillende afdelingen een aantal medische boeken beschikbaar die jij kunt raadplegen. Echter het meeste naslagwerk zal online gebeuren. Neem vooral niet (te veel) boeken mee. Een aantal praktische en compacte boeken of het 'acute boekje' is erg handig op het eiland. Dat laatste heeft echter ook een onlineversie waar veelvoudige gebruik van wordt gemaakt.

Accessoires

- Stethoscoop
- Reflexhamer
- Ooglampje
- Witte doktersjas wordt uitgeleend vanuit het ziekenhuis

Kleding

Curaçao is een warm tot heet eiland, gemiddeld zo'n 32 graden gedurende het hele jaar. Ook 's avonds is het vaak nog warmer dan 25 graden. Toch gaat acclimatiseren snel en is een lichte trui of lang shirt 's avonds wel handig. Alle kleding en schoenen kun jij hier redelijk gemakkelijk kopen.

In het Curaçao Medical Center wordt van jou verwacht dat jij je netjes kleed. Een lange broek of rok, een luchtige blouse, overhemd of T-shirt/polo en nette gesloten schoenen. Patiënten kleden zich ook vaak erg netjes voor hun bezoek aan het ziekenhuis. Bovendien is er op veel plekken airco waardoor het goed te doen is in relatief warme kleding te werken. Gescheurde spijkerbroeken, slippers of diep decolleté zijn verboden.

Internet en aansluiting laptop/computer

Er is hier een beperkt aantal computers beschikbaar in de verschillende artsenkamers. Soms is er genoeg ruimte, maar als het druk is zijn er soms te weinig computers beschikbaar. Er is een ruimte tegenover het bureau met tafels en netwerkcomputers. Door het hele ziekenhuis is er WiFi aanwezig.

INHOUDELIJKE ZAKEN

Het doel van de coschappen

Conform de vereisten voor het M2 van het curriculum G-2020 hebben de stages in jaar 5 zowel een beroep oriënterend als een beroepsvoorbereidend karakter. De coassistent ontwikkelt zijn/haar bekwaamheden verder en oriënteert zich tegelijkertijd op het toekomstig beroepsprofiel.

Iedere woensdagmiddag is er een vast onderwijsmoment, met sturing voor de bekwaamheden van de invulling: reflectie, onderwijs en zelfstudie.

Wat wij coassistenten bieden

Wij zullen proberen de hierboven genoemde doelstellingen zoveel mogelijk te verwerken in ons programma. Uiteraard kent Curaçao, net als alle andere affiliaties, een specifiek karakter. Onderwijs interacteert bij ons sterk met de patiëntenzorg. De ratio van het aantal patiënten versus het aantal coassistenten ligt op Curaçao veel hoger dan in menig ander affiliatieziekenhuis. Dit is zeer gunstig voor het klinisch onderwijs. Bovendien ligt de drempel tussen coassistent en medisch specialist aanzienlijk lager dan in Nederland. Als uw inzet goed is, zult u dan ook buitengewoon veel kunnen opsteken van de coschappen op Curaçao.

Wat wij verwachten

Allereerst, interesse en respect voor de patiënten en voor de medewerkers in de zorg. Respect tonen wordt onder andere gedaan door zich netjes te kleden. Dat klinkt misschien heel burgerlijk, maar de meeste patiënten waarderen dat. Het past, voor hun gevoel, bij de rol die de medicus (dus ook de coassistent) als vertrouwensfiguur toekomt.

Verder verwachten wij een volle inzet en zorgvuldigheid. Jij hoort op tijd te komen en het zogenaamde 'Academisch kwartiertje' (de gewoonte om stelselmatig te laat te komen) wordt de coassistent niet in dank afgenomen.

In het ziekenhuis zal jij met vele medewerkers te maken krijgen, hierbij is het van belang continu interesse te tonen, vragen durven stellen en niet te aarzelen om zelf het initiatief te nemen. Jij moet duidelijk maken waar jouw grenzen liggen en wat voor klussen jij aankunt zodat jij steeds zelfstandiger leert werken.

Samenwerking met verpleegkundigen en andere paramedici is belangrijk. Zeker tijdens de coschappen zal jij van hen veel kunnen leren. Later als arts is het overleg met hen cruciaal, de observaties en ervaringen van hen zijn dikwijls essentieel voor een goed contact met patiënten en voor uw planning van diagnostiek en therapie.

Op iedere eerste dag van een stage wordt verwacht dat jij jezelf formeel met een handdruk voorstelt aan alle medewerkers op de afdeling. Coassistenten tonen zich vaak timide als zij zich voorstellen aan zorgmedewerkers die uit zichzelf geen enkel animo tonen om met het coassistent contact te leggen. Die ongeïnteresseerdheid is echter niet meer dan schijn. Bij het voorstellen verwacht men namelijk dat het initiatief van de coassistent uitgaat. Ten eerste omdat hij of zij nieuw is in de omgeving. Maar ook omdat men vindt dat zo iets zou moeten uitgaan van degene die (al of niet terecht) gerekend wordt tot een 'sociaal hogere groep'. Vergeet nooit dat de Curaçaoënaar waarde hecht aan sociale omgangsvormen.

Wat kennis betreft: zeker in het nieuwe curriculum wordt parate kennis niet bepaald gezien als het hoogste goed en dat is in veel opzichten terecht, want vroeger werd een onevenredig groot belang toegekend aan het uit het hoofd leren van rijtjes. Maar toch zal een wisselwerking met het geheugen onontbeerlijk zijn. Jij zult merken dat je pas een beetje uit de voeten kunt op een klinische afdeling of op een polikliniek indien jij een bepaalde dosis parate kennis bezit. Daarom is het goed om aan het begin van iedere stage kennis op te halen en tijdens de stage regelmatig informatiebronnen te raadplegen over veel voorkomende onderwerpen.

Let op jouw welgesteldheid

Qua werkdruk én emotioneel krijgt jij de komende jaren heel wat te verwerken en zal er een flink incasservermogen moeten opgebouwd worden. Dat gaat niet vanzelf. Als jij ergens mee vastloopt of als er dingen zijn die jou raken of kwetsen, dan is jouw coach of onderwijscoördinator het juiste aanspreekpunt.

Diensten

Bij het bepalen van het maximaal aantal werkuren van coassistenten in Nederland heeft men het - bij de Nederlandse Wet vastgestelde - Arbeidstijdenbesluit (zoals dat ook voor arts-assistenten geldt) gebruikt als uitgangspunt. De Nederlandse wetgever heeft echter geen jurisdictie op Curaçao. Daarom is er een ander argument gebruikt om het maximaal aantal werkuren vast te stellen voor de coassistenten op Curaçao, namelijk de studeerbaarheid. Immers, een redelijk aantal werkuren maakt een optimaal evenwicht mogelijk tussen enerzijds de aanwezigheid op de werkvloer en anderzijds de zelfstudie. Het huidige werkrooster voor coassistenten berust op een voorstel dat de coassistenten zelf in februari 2001 hebben gedaan en dat de goedkeuring draagt van de

directeur van het Onderwijsinstituut in Groningen. In dat voorstel wordt gestreefd naar een maximum van circa 48 uur per week. Het dienstrooster is voor iedere stage anders. Echter zijn er vele diensten die gelopen moeten worden, waardoor het aantal uren in bepaalde weken aardig oplopen. Let hierbij op jezelf en geef bijtijds aan wanneer jij een rustmoment nodig hebt in de vorm van bijvoorbeeld een dagdeel afwezig te zijn. Uiteraard is het lopen van diensten wel een buitenkans om extreme ziektebeelden en trauma's mee te maken.

Vrije dagen

Jij hebt vrij tijdens de weekenden of op algemene feestdagen tenzij jij verplicht een dienst hebt volgens het rooster van jouw huidige specialisme. Verder krijg jij vrij voor de voortgangstoetsen en op de jaarlijkse co-outdag. Indien jij vrij wilt krijgen voor privé-zaken moet jij dit tijdig aanvragen bij de onderwijscoördinator. Dit gebeurt via een van de dames van het NASKHO Onderwijsbureau.

M2

Beoordeling en toetsing

Beoordeling en toetsing van de coassistent gebeurt aan de hand van elektronische fieldnotes en beoordelingen, waaronder de evaluaties van het medisch professioneel gedrag en de patiënt examens. Deze beoordelingen en toetsingen staan in de betreffende elektronische logboeken nauwkeurig beschreven en zijn geheel conform de modellen die in het UMCG worden gehanteerd. Er wordt op Curaçao gebruikt gemaakt van een online omgeving waarin jouw logboek wordt ingevuld: Scorion. Filmpjes over hoe jij een bepaald logboek kan aanmaken en beoordelingen kan toevoegen zijn te bereiken via <http://www.naskho.org/>. Wanneer jij een logboek hebt aangemaakt, zie jij daarin welke onderdelen er allemaal verplicht zijn. Tijdens de stages zijn er ook schriftelijke multiple-choice toetsen waarvan de vragen centraal gemaakt worden in Groningen, de z.g. Voortgangstoetsen.

Evaluaties

Aan het eind van elke stage moet jij een coschap evaluatie invullen via Scorion. De link hiervoor staan bij de beoordeling van de blokken I t/m IV. Na elk blok dien je een elektronisch verzoek in bij de onderwijs coördinator voor een blokbeoordeling.

Overige verplichtingen

Het is verder verplicht om gedurende het jaar coschappen op Curaçao 3 congressen bij te wonen. Aanmelden hiervoor kan via de NASKHO site <http://www.naskho.org/>

Roostervrije weken

Tijdens de totale stageperiode worden 8 roostervrije weken ingepland. Deze weken zijn vrij tenzij jij voor het studieprogramma iets moet overdoen of inhalen vanwege bijvoorbeeld ziekte of onvoldoende prestatie. Voor dat doel kan door de onderwijscoördinator beslag gelegd worden op deze weken.

WOENSDAG MIDDAG

Klinische conferenties

Elke woensdagmiddag om 12.00 uur is er een Klinische Conferentie (KC). Deze worden verzorgd door plaatselijke artsen of artsen uit het buitenland. Soms is er na de KC een lunch gesponsord door een bedrijf. Deze conferenties worden georganiseerd in een thema maand en zijn toegankelijk voor alle medewerkers uit het ziekenhuis en huisartsen. De klinische conferenties zijn verplicht voor alle coassistenten, zorg dat jij op tijd bent voor een goede zitplaats en er is een aftekenlijst.

Algemeen onderwijs

Maandelijks zal jij via de e-mail het onderwijsrooster voor de aankomende weken ontvangen. Het onderwijs wordt evenals in M1 op de woensdagmiddag georganiseerd. De lessen op het rooster zijn voor alle coassistenten verplicht. Mocht jij verhinderd zijn, dan moet jij dit met reden van afwezigheid melden aan de NASKHO bij voorkeur via e-mail. Afmeldingen dienen bij voorkeur vooraf gemeld te worden. Het onderwijs wordt gegeven van 13.15 - 15.30 uur, door een coassistent met een begeleider. Deze begeleider is een specialist, arts-assistent of andere

professional in het gegeven onderwijs. Het onderwijs kan gaan over een casus, een ziektebeeld, aanvullend onderzoek, farmacologie of ethische kwestie.

Contact opnemen begeleider WOEMI

De opzet is dat de coassistent een KWC verzorgt over een casus die hij heeft gezien in de kliniek. Dit onderwerp wordt gekozen in overleg met de specialist. Deze presentatie zal ongeveer 15-30 minuten duren en kan een uitgebreide themabespreking, patiëntbespreking of, bij voorkeur, een combinatie van de twee zijn. Meestal zie je van tevoren in het onderwijsrooster wie je begeleider is en zijn/haar email adres. Je moet je begeleider minimaal 10 dagen van tevoren mailen. Als je bent ingedeeld maar nog geen begeleider hebt moet je minimaal 10 dagen van tevoren de NASKHO mailen. Hierbij zet je de co-raad in de CC zodat wij kunnen controleren dat dit ook echt is gebeurd. Vaak gaat dit gewoon goed en mail je daarna met je begeleider over het je presentatie.

In het zeldzame geval dat dit niet zo is wordt er van de coassistent verwacht dat je een tweede keer mailt de woensdag voor je presentatie naar of je begeleider of de NASKHO. Heb je nog geen begeleider of geen reactie 17.00 de donderdag voor je presentatie dan mag je ervan uit gaan dat je presentatie niet door gaat.

We vragen of u als specialist de coassistent kan begeleiden bij het maken van deze presentatie, kan corrigeren waar nodig en of u kunt aanvullen tijdens waar dit van toepassing is. Dit kan tijdens de voorbereiding zijn maar ook als de presentatie wordt gegeven, het is dus van belang dat u tijdens deze presentatie aanwezig kunt zijn. Daarnaast zouden we u willen vragen om een korte presentatie, maximaal 30 minuten, te geven. Dit ter bevordering van de kennis van de coassistenten. Onze voorkeur gaat vaak uit naar onderwerpen die ons in de dagelijkse praktijk kunnen helpen en een interactieve setting. Het plenair bespreken van een casus wordt ook zeer gewaardeerd.

Receptuur les / Medisch Ethisch Conferentie (MEC) / Gezondheidsrecht

Om de 2 á 3 weken op woensdagmiddag is er een farmacologie les of een Medische Ethische Conferentie (MEC). Deze lessen worden verzorgd door de coassistenten zelf in plaats van een thema les naar keuze. De farmacotherapie les gaat over een bepaalde groep medicijnen (in overleg met de coördinator hiervan, drs. Deryck Levens, ziekenhuisapotheker van het Curaçao Medical Center) en tijdens een MEC wordt een bepaald medisch ethisch onderwerp besproken en bediscussieerd. Bij de MEC's kan een specialist van de afdeling/ discipline waarvan jij het onderwerp gekozen hebt jou bijstaan. Elke coassistent dient gedurende zijn/haar coschappen minstens 1 tot 2 lessen voor te bereiden.

Coachgroep en Professionele Ontwikkeling

Om de week vindt er op het eind van de woensdagmiddag om 13 uur een coachgroep plaats, onder leiding van dr. Roose of dr. Rico. Tijdens de coachgroep worden er verschillende onderwerpen besproken. Het kan gaan over ethische dilemma's, welke door de coach of door de studenten zelf ingebracht kunnen worden of over andere interessante onderwerpen. Gedurende het jaar moet jij een portfolio maken, welke onder andere het volgende moet bevatten:

- 8 6-STEP's van de coschappen
- Klinische beoordelingen van de coschappen
- 1 PICO CAT
- 1 Lareb melding
- Na elke coachgroepbijeenkomst wordt een korte reflectie op de intervisie en/of het thema geschreven (maximaal 250 woorden) met daarin de belangrijkste persoonlijke leerpunten van de student.
- Het Persoonlijk Leer- en Ontwikkel Traject (kortweg de 'PLOT-ter' een groeidocument) waaraan de studenten, net als in M1 drie keer in het jaar werken als voorbereiding op de individuele coachgesprekken.
- De inleiding van het thema (die elke student minimaal één keer per jaar verzorgt) krijgt een formele beoordeling: het Scorion formulier begeleiding thema. Dit wordt na de sessie door de student ingevuld en dan als uitnodiging in Scorion naar de coach gemaïld, die hierop nog aanvullende feedback kan geven in de vorm van observaties en tips. Hier ben je zelf verantwoordelijk voor.

- 1 Scorion formulier (Patient Centered Care) met daarbij vier verslagen over de middagen van Patient Centraal.

Anatomie onderwijs WOEMI

Iets unieks wat wij doen in Curaçao is het anatomie onderwijs op woensdagmiddag. Elke week wordt er 1 student ingedeeld om een anatomie les te geven van ongeveer vijf minuten. Dit gaat dan over de anatomie op het co-schap wat jij loopt. Kies een goed afgebakend onderwerp waar je de klinisch relevante anatomie van bespreekt in een korte presentatie. Probeer veel afbeeldingen en ezelsbruggetjes te gebruiken om zo veel mogelijk informatie te laten bekijken bij je medestudenten. Er staat een template op de drive deze kan je gebruiken.

RECHTEN EN PLICHTEN

Rechtspositie van de coassistent

Als coassistent op Curaçao word jij geen werknemer, maar blijft student. Jouw rechtspositie ligt vast in de Regeling Rechtspositie Coassistenten 1996, zoals opgenomen in de studiegids.

Aanwezigheidsplicht

In het kader van de opleiding heb jij een aanwezigheidsplicht en ook omdat er voor bepaalde taken en afspraken op jou gerekend wordt. Bij herhaling te laat komen wordt niet geaccepteerd. Afwezigheid van meer dan 10% van de tijd in een stage is, in principe, reden voor verlenging van het co-schap of voor extra opdrachten.

Ziekmelding

Bij ziekte moet jij je telefonisch vóór 9.00 uur af te melden. Dit kan door contact met het Hoofd of de mentor van de afdeling waar jij stageloopt, en ook door een mail naar de NASKHO (info@naskho.org) op te sturen. Indien jij ziek wordt tijdens een stage meldt dit aan de arts-assistent. Niet afmelden of overtollig afmelden, wordt gemeld aan de NASKHO en kan nadelige consequenties tot gevolg hebben.

De coassistent en voorbehouden handelingen

Voorbehouden handelingen zijn handelingen die niet zomaar door iedereen kunnen en mogen worden uitgevoerd aangezien er risico's aan verbonden zijn. Vaak denkt verpleging/patiënten dat jij een dokter/arts-assistent bent. Als coassistent moet jij echter altijd duidelijk maken dat jij student bent en nog geen arts. De volgende handeling zijn voorbehouden:

- Heelkundige handelingen
- Verloskundige handelingen
- Endoscopieën
- Catheterisaties
- Injecties
- Puncties
- Narcose
- Gebruik van radioactieve stoffen en ioniserende straling
- Cardioversie
- Defibrillatie
- Electroconvulsieve therapie
- Steenvergruizing
- Kunstmatige fertilisatie

Alleen artsen tandartsen en verloskundigen zijn zelfstandig bevoegd. Zij mogen op eigen houtje *bepaalde* voorbehouden handelingen uitvoeren. Coassistenten zijn dus **niet** zelfstandig bevoegd. Zij mogen alleen in opdracht van een zelfstandig bevoegd persoon een voorbehouden handeling uitvoeren onder bepaalde voorwaarden, te weten:

- De niet-zelfstandig bevoegde handelt in opdracht van een zelfstandig bevoegde

- De opdracht is schriftelijk vastgelegd
- De niet-zelfstandig bevoegde handelt volgens de aanwijzingen van de zelfstandig bevoegde
- De niet-zelfstandig bevoegde mag de handeling alleen uitvoeren als hij/ zij beschikt over de vaardigheden en de kennis om de opdracht naar behoren uit te voeren.

Naast de voorbehouden handelingen bestaan er ook medische handelingen, de zogenaamde risicovolle handelingen. Aan de risicovolle handelingen worden eigenlijk in de praktijk dezelfde zorgvuldigheidseisen gesteld als aan voorbehouden handelingen. Denk eraan dat de coassistent de reden van een gegeven opdracht moet kunnen begrijpen. Als hij/zij de reden niet begrijpt, heeft hij/zij waarschijnlijk de hele opdracht verkeerd begrepen.

Aansprakelijkheid van coassistenten

Iemand die werkt maakt fouten. Sommige fouten hebben weinig consequenties en worden nauwelijks opgemerkt. Andere fouten kunnen zeer ernstige gevolgen hebben voor patiënten en andere personen. Tijdens coschappen bent jij verzekerd voor de financiële gevolgen van fouten die zich hebben voorgedaan tijdens jouw werkzaamheden in het Curaçao Medical Center respectievelijk de Capriles Kliniek.

Maar daarnaast blijf jij wel verantwoordelijk voor eigen daden en handelingen. Een coassistent kan voor de tuchtrechter of voor de civiele rechter gedaagd worden omdat deze bijvoorbeeld handelingen heeft verricht waartoe hij/zij niet bekwaam was of omdat hij/zij (zeer) onzorgvuldig heeft gehandeld. Nogmaals, voor de financiële gevolgen ben jij verzekerd, maar niet voor rechtsbijstand. De tuchtrechter legt - in tegenstelling tot de civiele rechter - geen geldboete op. Sancties die de tuchtrechter op kan leggen zijn: waarschuwing, berisping, schorsing voor een bepaalde tijd of ontheffing uit het ambt. Overigens is de kans, dat een coassistent voor een tuchtrechter wordt gedaagd, gering omdat het handelen van de coassistent valt onder het begrip dat in het verzekeringswezen de 'verlengde-arm-verantwoordelijkheid' wordt genoemd, de coassistent handelt immers in opdracht van een bevoegd medicus.

Omgaan met fouten

Fouten en vergissingen zijn nu en dan onvermijdelijk. Het allerbelangrijkste is openheid hierover tegenover de patiënt en tegenover andere medewerkers, hoe moeilijk dat soms ook is. Het is verstandig om met jouw superviserende docent te overleggen in welke termen de fout aan de patiënt gemeld moet worden. Het doel (van het melden van de fout) is immers om het vertrouwen van de patiënt niet te verliezen en ook om als organisatie zoveel mogelijk lering te trekken uit een gemaakte fout. Men moet daarna bijvoorbeeld bekijken of een verandering van werkwijze of procedure de kans op herhaling kan beperken. Daarom wordt van jou, net zoals van de andere zorgmedewerkers, verwacht dat jij fouten/ vergissingen, die tijdens het werk zijn voorgevallen, meldt. Het gaat dan om zaken die voor een patiënt gevolgen hebben of zouden kunnen hebben. I

Risico's in het werk/ prikaccidenten

Werken in een ziekenhuis of een huisartsenpraktijk impliceert risico's, onder andere van besmetting. Het ziekenhuis zorgt voor adequate richtlijnen en materialen ter bescherming. Op elke afdeling is een protocol aanwezig hoe gehandeld dient te worden bij prikaccidenten. De zekerste weg is dat jij je meldt bij de Medische Dienst van het Curaçao Medical Center. Bij prik- of snijaccidenten moet jij:

1. De eventuele wond goed door laten bloeden
2. De wond of huidaanvoering grondig afspoelen met warm water of fysiologische zoutoplossing
3. De wond of huidaanvoering drogen en behandelen met een huiddesinfectans.
4. Melden bij de Medische Dienst

DEEL III: OVER HET EILAND

ALGEMENE INFORMATIE OVER CURAÇAO

Het eiland werd ontdekt in 1499 door één van de luitenants van Columbus, namelijk Alonso de Ojeda. Pas 20 jaar later verscheen de naam 'Curaçao' voor het eerst op een (Portugese) landkaart, de Spanjaarden hadden het eiland oorspronkelijk tot 'Gigan' gedoopt, omdat de indianen die zij hier aantroffen gemiddeld zo'n 2.10m lang waren. Men verschilt van mening over het ontstaan van het woord Curaçao. Het meest waarschijnlijke is dat de Spanjaarden het eiland na een bepaalde tijd 'corazón' (hart) noemden en dat de beroemde Portugese landkaart makers van die tijd het woord letterlijk in hun eigen taal overnamen als 'Curaçau' of 'Curaçao'. Curaçao bleef Spaans totdat de Nederlanders het in 1643 veroverden.

Van de vroegere directeurs-generaal is Peter Stuyvesant de meest bekende. Hij vervulde in 1647 de dubbelrol van directeur-generaal van Nieuw-Nederland, nu voornamelijk 'New England', met destijds als voornaamste nederzetting Nieuw Amsterdam, oftewel New York, en directeur-generaal van Curaçao. Vanaf het einde van de zeventiende eeuw tot aan het begin van de negentiende eeuw vond er 'stuivertje wisselen' plaats tussen de Engelsen en de Nederlanders. Dan waren de Engelsen, even later weer de Nederlanders de baas, terwijl de Fransen ook steeds weer probeerden het eiland te veroveren. In 1815 werd in het 'verdrag van Parijs' besloten dat aan Nederland de heerschappij over Curaçao zou worden gegeven. Curaçao was toevallig op het moment (vanaf 1807) in Engelse handen. De koloniale status van Curaçao werd in 1954 gewijzigd toen de Nederlandse Antillen volledig zelfbestuur kregen binnen Koninkrijksverband. En recent in 2010 is het nogmaals veranderd en is Curacao een zelfstandige onafhankelijke staat geworden in het Koninkrijk der Nederlanden.

Omvang en oorsprong

Hoewel Curaçao het grootste eiland is van Caraïbisch Nederland is haar oppervlakte slechts 444 vierkante kilometers. De geologen zijn het erover eens dat Curaçao, in een zeer ver en grijs verleden is ontstaan door uitbarstingen van twee vulkanen. De omvang van het eiland blijft ongeveer hetzelfde want ondanks dat de Caribische Zee aan de noordkant heel langzaam kleine stukjes afknabbelt, bouwen de koraaldiertjes deze weer op aan de zuidkust.

Klimaat

De gemiddelde temperatuur op Curaçao is tussen de 32-26 graden gedurende het hele jaar. Echt regenachtig is het op Curaçao niet. Gedurende het hele jaar valt er gemiddeld 550 millimeter regen en dat is ongeveer tweederde van wat er in Nederland per jaar valt. Weerberichten zijn niet echt nodig op Curaçao, er zijn slechts drie of vier dagen per jaar dat de zon niet schijnt. Wat Curaçao met haar zogenaamde 'steppe-klimaat' leefbaar maakt is de constante noordoostpassaat.

Bevolking

De totale bevolking bestaat volgens de laatste volkstelling in 2016 uit bijna 160.000 inwoners. Deze bevolking is een samensmelting van bijna alle rassen en sub rassen ter wereld wat wel logisch is voor een, door de eeuwen heen, belangrijke havenplaats op een kruispunt van wereld scheepvaartroutes. Officieel zijn er ongeveer 100 verschillende nationaliteiten vertegenwoordigd.

Talen

Omdat de Spanjaarden, de Nederlanders en de Engelsen Curaçao als een ideale marktplaats zagen voor de slavenhandel, zowel voor het Caribisch gebied als voor de beide Amerika's, vormden ook vóór de afschaffing van de slavernij de West-Afrikanen de grootste bevolkingsgroep van het eiland. Op één of andere manier moesten al deze mensen toch met elkaar kunnen communiceren. Dit gebeurde in de eerste plaats door middel van een taal, het Papiaments, dat niet lokaal is ontstaan in het Caribisch gebied maar aan de West-Afrikaanse kust, als 'lingua franca' tussen de slaven en de aanvankelijk meestal Portugese, maar later ook vaak Hollandse slavenhandelaren. Een lingua franca is een vaak primitieve mengvorm van verschillende talen die als doel heeft dat ze de communicatie mogelijk maakt tussen vreemdelingen die elkaar anders niet zouden verstaan. Het Papiaments heeft dus een belangrijke Afro-Portugese kern, maar het bevat ook menig woord van andere origine. De grammatica is eenvoudig er zijn geen vervoegingen en verbuigingen, maar niettemin beschikt het over een respectabel vocabulaire, te vergelijken met de eendelige Van Dale circa 100.000 woorden. Pater Sandoval, een linguïstisch

geïnteresseerde Spaanse missionaris, heeft in de 16de eeuw te San Tomé aan de West-Afrikaanse kust hetzelfde Afro-Portugees opgetekend dat hij in Cartagena, een Caribische havenstad, tussen de slaven hoorde spreken. Alleen op de benedenwindse Caraïbisch Nederlands Eilanden werd de Afro-Portugese lingua franca, die primair ontstaan was om de communicatie tussen slaven en slaveneigenaren mogelijk te maken, geleidelijk overgenomen door alle bevolkingsgroepen, ook binnen de groepen afzonderlijk en ook tussen familieleden onderling. Op de andere voormalige slaven koloniën werd de taal van de slavenmeesters uiteindelijk in verbasterde vorm door de voormalige slaven overgenomen. Het Papiaments werd in de loop der jaren verrijkt met woorden uit tal van andere talen, met name uit het Nederlands. Op de Kaap-Verdische eilanden aan de West-Afrikaanse kust kan men zich tegenwoordig nog altijd behelpen met het Papiaments. Alleen zullen de Kaap-Verdianen waarschijnlijk wel moeite hebben met woorden als 'stoel' of 'kruising' (= kussentje) of 'onsebá' (= onzichtbaar). Portugees, West-Afrikaans, Nederlands, Spaans en Engels overheersen de taal, maar toch kan men in het Papiaments woorden en taaleigenschappen van minstens twintig andere talen herkennen.

PRAKTISCHE ZAKEN OP HET EILAND

Paspoort - inschrijving - identiteitsbewijs

Bij aankomst zal jij een stempel in het paspoort krijgen voor een verblijf van drie maanden als toerist. Het is niet toegestaan om Curaçao te betreden zonder retourticket. Met enige frequentie controleren douanepersoneel hierop en kan het hebben van een enkele ticket tot gevolg hebben dat jij vast zit op het vliegveld en daar per direct een retourticket moet boeken. Na het regelen van de verklaring van rechtswege kan jij jezelf uitschrijven uit Nederland en inschrijven op Curaçao. Door deze handeling heb jij recht op een lokaal identiteitsbewijs, echter doordat jij geen inwoner meer bent van Nederland stopt daarmee wel alle studie tegemoetkomingen en andere voorzieningen. De verklaring van rechtswege is vijf jaar geldig.

Bagage

Meestal mag jij 20-25 kilo bagage exclusief handbagage meenemen in het vliegtuig. Meer meenemen dan het toegestane gewicht betekent dat jij moet bijbetalen, wat erg prijzig kan worden. Tegenwoordig kan jij ook zeer eenvoudig een extra koffer bijboeken en meenemen. Het versturen van pakketten naar Curaçao is lastig en onbetrouwbaar. Ook zijn de verzendkosten hiervan aardig hoog. Het is eenvoudiger bekenden, familieleden of andere reizigers te vragen iets voor jou mee te nemen wanneer jij iets vergeten bent.

WA - verzekering

Op Curaçao kun jij je eenvoudig verzekeren, kosten ± Naf. 30,00 per jaar. Vaak is de verzekering uit Nederland hier niet geldig.

Huisvesting

Er is op Curaçao niet een woonruimte of campus waar alle coassistenten samenwonen. Het krijgen van woonruimte op Curaçao is gelukkig niet zo'n probleem. Woonruimte is echter relatief duur: reken per persoon op Naf. 700,00 tot Naf 1000,00 inclusief per maand, vooropgesteld dat jij de woonruimte met één of meerdere personen deelt. Curaçao is opgedeeld in grofweg twee delen: Banda Abou en Banda Riba. Wij regelen geen huisvesting namens de co-raad. De meeste studenten verblijven in Blue Bay, Piscadera of Saliña. Al deze studentenhuizen zijn zowel met coassistenten als arts-assistenten. Je kan kijken op websites, zoeken op studentenhuus Curaçao of bijvoorbeeld in verschillende Facebook groepen zoals Korsou durf te vragen en Curaçao vraag en aanbod.

Curaçao kent vele wijken en in de loop van de jaren verandert de hoeveelheid criminaliteit in de verschillende wijken. Toch kennen enkele buurten een hoger percentage incidenten dan andere, af te raden is om woonachtig te zijn in Berg Altena, Koraalspecht en in de Penstraat. Echter is criminaliteit overal op Curaçao. Met gezond verstand en een beetje geluk kan jij ook heel prettig wonen in deze buurten.

Busdiensten

Er bestaat, zij het weinig, openbaar vervoer op Curaçao. Dit is vooral op de belangrijkste routes. Een dienstregeling is in Punda bij het busstation verkrijgbaar. Er zijn ook veel particuliere busjes waarmee jij overal kunt komen voor ± Naf 1,50 per keer. Deze busjes rijden zeer regelmatig, tot iets na 22.00 uur. Zij nemen echter vaak lange routes om bij de plek van bestemming te komen. Het is kortom zeker aan te raden eigen vervoer te regelen.

Auto

Een eigen auto is een absolute must. Fietsen is levensgevaarlijk en lopend zijn de afstanden vaak te ver. Dus zonder auto ben jij zeer beperkt in bewegingsvrijheid. Voor een auto moet jij rekenen op minimaal Naf 3.000,00. Reparatiekosten voor auto's zijn relatief laag, afhankelijk van het merk. Check voordat jij een auto koopt eerst of er voor het betreffende merk auto wel een autodealer is, anders wordt het verkrijgen van onderdelen een eindeloze ellende. Koop in geen geval op eigen houtje een auto als jij er geen verstand van hebt zelfs niet van een andere coassistent of arts-assistent. Jij zult niet de eerste zijn die een miskoop doet. Het beste kun jij een telefoonnummer van een bekende automonteur aan één van de andere coassistenten vragen, deze kunnen je vaak helpen bij de aanschaf en reparaties. Veel gebelde monteurs zijn Sandro: +5999 697 7143 of Quido: +5999 5232025. Hij kan dan met jou mee wanneer jij een auto gaat bekijken. Dit zijn overigens ook goede nummers als je auto kapot gaat. Op marktplaats <http://www.marktplaats.cw/> worden veel 2^e hands auto's aangeboden.

Na aankoop van een auto

Na aankoop van een auto moeten er veel dingen geregeld worden. Dit kost allemaal veel tijd, met name door het wachten bij de verschillende kantoren. Mocht jij krap in de tijd zitten of niet echt een geduldig type zijn, kun jij ook alles laten regelen door een Antilliaan voor ongeveer Naf 50,00. Het overlaten schrijven van een auto gebeurt volgens deze stappen:

1. Ga naar het Centrale Belastingkantoor, daar krijg je een nummer toegewezen.
2. Ga met het nummer naar het keurings kantoor op Parera en laat de keuringskaart op jouw naam zetten.
3. Ga met deze twee papieren naar een verzekeringsmaatschappij en verzeker de auto.
4. Ga met deze papieren terug naar het Belastingkantoor en betaal de verschuldigde belasting. Hierna krijg jij twee nummerplaten, met het al toegewezen nummer. Koop jij de auto mét het nummerbord én de reeds betaalde belasting, dan moet jij - behalve de keuringskaart - ook de belastingkaart op jouw naam laten overschrijven. De wegenbelasting komt voor een heel jaar op ± Naf 300,00. Dit bedrag wordt bepaald door het bouwjaar van de auto: hoe nieuwer, hoe duurder. De wegenbelasting kun jij voor een heel of een half kalenderjaar betalen bij verschillende MCB-bank vestigingen of postkantoren.

Autokeuring

Een soort APK (kosten ± Naf 30,00) is hier eenmaal per twee jaar verplicht. Jij krijgt een brief met de keuringsdatum thuisgestuurd. Zorg dat alle lichten het doen, de claxon werkt en de ruitenwissers het doen. De remmen worden getest en er wordt getest of de auto achteruit kan rijden. Tegenwoordig is de wachttijd niet meer zo lang, binnen een uurtje ben jij klaar.

Automonteur

Er zijn tal van automonteurs waarbij jij terecht kunt. Onthoud dat onderhandelen over prijzen op Curaçao een must is. Zoals eerder genoemd zijn Sandro: +5999 697 7143 of Quido: +5999 5232025 een optie. Verder heb je ook Anthony (Ton) Engelhardt, telefoonnummers (1) 520 2040; (2) 695 5748; (3) 679 1064. Daarnaast kun jij altijd bellen met Luuk (zie autoverhuur). Hij weet altijd wel iemand die naar jouw auto kan kijken als er iets mis is. Ook weten andere coassistenten, arts-assistenten, verpleegkundigen of de kassière vele monteurs die jou kunnen helpen. Op Curaçao is een monteur nooit ver weg.

Autoverhuur

Het is soms handig om de eerste maand een auto te huren op het eiland. Zo heb jij wel eigen vervoer, maar kun jij nog rustig kijken naar een koop auto. Wil jij een auto huren? Bel dan Luuk. Hij is echt de held van de coassistenten als het op auto's aankomt. Hij heeft auto's te huur in verschillende prijsklassen. Jij kunt hem ook altijd bellen voor advies over het kopen van een nieuwe auto, reparatie van een auto of vragen over alles wat jij moet regelen als jij een auto wilt kopen. Zijn telefoonnummer is +5999 526 9867. Auto's huren voor een korte tijd hier op het eiland. Luxere auto's kun je huren bij ABC appartementen, +5999 673 1234, wat overigens een goed vakantiepark is voor verblijf van bezoek. Er zijn natuurlijk tal van andere mogelijkheden om een auto te huren in allerlei prijsklassen. Internet is hierbij jouw vriend.

Autorijden

Autorijden is op Curaçao veel impulsiever dan in Nederland. Met name mensen die hun rijexamen nog niet zo lang geleden afgelegd hebben, moeten goed uitkijken. Het grote verschil met het verkeer in Nederland is dat hier op Curaçao op een T-kruising het recht doorgaand verkeer voorrang heeft en niet het verkeer van rechts. Daarnaast zal jij merken dat auto's zowel links als rechts inhalen, let hier vooral op als jij van de linker naar de rechterrijstrook gaat! Verder zijn de verkeersregels gelijk aan die van Nederland. Overigens is het relatief goedkoop om hier het rijexamen (ook voor motor, bus en vrachtwagen, samen ± Naf 800,00) te behalen.

Telefoonabonnementen

Zorg ervoor dat jouw telefoon simlockvrij is als jij naar Curaçao komt. Jij kunt hier gemakkelijk een simkaart kopen van Digicel of Chippie waarmee het veel goedkoper is om te bellen en internetten dan via een Nederlandse provider. Jij kunt ook een abonnement nemen voor een jaar. Maar opwaarderen werkt zeer simpel en zo houdt jij zelf de kosten in de hand.

Sport

Alle takken van sport zijn te beoefenen op Curaçao (behalve de wintersporten dan natuurlijk). Vooral de mogelijkheid tot het beoefenen van watersporten is op Curaçao ruim aanwezig. Wil jij duiken, zeilen, waterskiën, wakeboarden, zwemmen, windsurfen of kitesurfen? Het is dat allemaal mogelijk! Aansluiten bij een vereniging om een groepssport te beoefenen kan natuurlijk ook evenals inschrijven bij de fitness of af en toe naar bootcamp-sessies gaan op het strand. Houdt er wel rekening mee dat een sportschool abonnement velen malen duurder is op Curaçao dan jij gewend bent in Nederland.

Muggen

In de regentijd, van november tot maart, maar ook gedurende de rest van het jaar kunnen steekmuggen een plaag vormen. Vooral op vers 'buitenlands bloed' zijn ze verzot, over het algemeen heb jij er na drie maanden niet meer zoveel last van. Op Curaçao kun jij voor ± Naf 20,00 een klamboe kopen.

Elektrische apparaten

Op Curaçao is de elektriciteit 110 Volt, 50/60 Hz. Toch is er in veel huizen 220 Volt, 60 Hz aanwezig voor airco's en wasmachines. Eventueel kun jij dus apparatuur van 220 Volt meenemen. Controleer de spullen die jij eventueel wilt meenemen, sommige apparaten kunnen van 220 naar 110 Volt worden omgezet. De meeste stopcontacten op Curaçao zijn anders dan in Nederland. Jij kunt een wereldstekker meenemen van thuis, maar in de meeste supermarkten zijn converters voor weinig geld te koop.

BIJLAGE I: TOP 10 ZIEKTEBEELDEN LIJST

Interne Geneeskunde

1. Diabetes Mellitus type 1 & 2 en complicaties (hyper & hypoglykemie & DKA)
2. Schildklierpathologie; algemeen en crises
3. Anemie
4. Elektrolytstoornissen (m.n. hyper & hyponatriëmie)
5. Zuur-base afwijkingen
6. Leverfalen
7. Chronische nierinsufficiëntie & nierdialyse
8. Sepsis
9. HIV
10. Hypertensie/hypertensieve crises
11. GE, obstipatie (MDL)
12. Melena (MDL)
13. Ulcus duodeni, pepticum (MDL)

Longgeneeskunde

1. COPD
2. Astma
3. Pneumonie
4. Pneumothorax
5. Longmaligniteit
6. Longembolie
7. OSAS
8. Tuberculose
9. Longonderzoek en longfunctieonderzoek
10. Basis van bronchoscopie

Nefrologie

1. Nefrotisch syndroom
2. Acute tubulaire necrose
3. Wegener
4. Polycystic Kidney Syndrome
5. Dialyse (hemo en capd)

Oncologie

1. Multipel Myeloom
2. Palliatieve zorg
3. Mammacarcinoom
4. Algemene oncologische pathofysiologie
5. Lymfoom

Maagdarmlever

1. Inflammatory bowel disease
2. Basis van gasto/colonoscopie
3. Maag-slokdarm carcinoom
4. Colonicarcinoom
5. Hepatitis

6. Icterus
7. Pancreatitis
8. Basis van een ERCP

Neurologie

1. Stroke/TIA
2. Meningitis/encephalitis
3. Neurotrauma: schedel, spinale as
4. Radiculaire klachten: cervicaal, lumbosacraal
5. Neurodegeneratieve ziektebeelden: parkinson(isme), dementie beelden, ALS
6. Pijnsyndromen: hoofdpijn (migraine/cluster), perifere neuropathie, mononeuropathieën (CTS/ulnaris/facialis)
7. Neuroinflammatoir: MS, GBS

Psychiatrie

1. Stemmingsstoornis
2. Persoonlijkheidsstoornis
3. Autismespectrumstoornis/ADHD
4. Angststoornissen
5. SOLK
6. Middelenmisbruik (en double trouble)
7. TS en auto-intoxicatie
8. Schizofrenie
9. Dementie
10. Delier

Vaardigheid en voorbereiding: psychiatrische onderzoek en DSM-IV

Chirurgie

1. Spoedopvang, ATLS-basis principe
2. Perifeer arterieel vaatlijden en diabetische voet
3. Acute buik (appendicitis, cholecystitis, diverticulitis)
4. Galblaaspathologie
5. Chirurgische beeldvorming
6. Fractuur/AO-classificatie
7. Ileus en coloncarcinoom
8. Mammacarcinoom
9. Hechten
10. Hernia Inguinalis/ Umbilicalis/Cicatricalis

Orthopedie

1. Gonartrose/ Totale Knie Prothese
2. Coxartrose/ Totale Heup Prothese,
3. Behandel opties fractuurcollum/ pertrochantere #
4. Fractuur classificatie enkel/pols/heup (niet AO, meer de eigennamen)
5. Beoordelen x-orthopedie/ trauma
6. Orthopedische schouder pathologie
7. Orthopedische knie pathologie/ meniscus
8. M. Quervain, triggervinger, carpale tunnel syndroom

Urologie

1. Hematurie
2. UWI
3. Blaas/prostaat carcinoom
4. Niercelcarcinoom
5. BPH
6. Urolithiasis
7. Katheters inbrengen en verzorging
8. Erectiele dysfunctie
9. Incontinentie
10. Torsio testis

Gynaecologie

1. Endometriose
2. Uterus myomatosis
3. Cervixcarcinoom
4. Endometriumcarcinoom
5. Ovariumcarcinoom
6. SOA/salpingitis
7. cysto-/rectokele
8. Polycysteus-ovariumsyndroom (PCOS)

Kindergeneeskunde

1. Het benauwde kind (exacerbatie astma, bronchiolitis, pneumonie, laryngitis subglottica, corpus alienum)
2. Het kind met koorts (virale infectie, sepsis/meningitis, UWI, gastro-enteritis, appendicitis, pneumonie)
3. Het kind met (dreigende) dehydratie (bij gastro-enteritis, bij virale infectie)
4. Het kind met buikpijn (invaginatie/obstipatie/, bacteriele/virale/parasitaire infectie, UWI)
5. Convulsies (met en zonder koorts)/epilepsie/niet-epileptogene aanvallen)
6. Perinatale problemen (verdenking perinatale infectie, ALTE, maternale invloeden)
7. Groei/Failure to thrive/voedingsproblemen
8. Icterus (neonataal: fysiologisch vs hemolyse vs obstructief)
9. Prematuriteit/Dysmaturiteit (aandachtspunten specifiek vd prematuriteit: ademhaling, glucose huish. voeding/vocht, groei, etc)
10. Diabetes mellitus (incl keto-acidose)
11. Ontwikkelingsachterstand
12. Sikkelcelziekte (komt veel voor op Curacao)
13. Tropische infecties: Zika, Chikungunya, Dengue

Spoedeisende hulp

1. Spoedopvang
2. Hechten
3. Repositie botten en luxaties
4. Verbandleer
5. Reanimatie
6. Ottawa ankle rules
7. Amsterdam wrist rules
8. ECG
9. Radiologie

Huisartsgeneeskunde voorbereiding

1. NHG Standaard Diabetes behandeling
2. NHG standaard Hypertensie
3. NHG standaard Schildklierandoeningen
4. Formularium beschikbare medicijnen op Curacao

Anesthesie

1. Preop screening
2. Infuus prikken
3. Spinaal/ epiduraal/ perifere zenuwblocks
4. Standaard Monitoring: RR, spO2, ECG, CO2
5. Luchtwegmanagement: beoordelen luchtweg, kappen, intuberen, devices
6. Medicatie: anesthetica, opioïden, spierslappers, lokaal anesthetica
7. Hemodynamiek
8. Beademing
9. Postoperatieve/ acute pijnbestrijding
10. Chronische pijnbestrijding

KNO

1. Sinusitis
2. Otitis externa en media (met effusie)
3. Tonsillitis
4. Maligniteiten en benigne tumoren
5. Gehoorproblemen
6. Duizeligheid
7. Polyposis nasi
8. Epitaxis
9. OSAS

Vaardigheid en voorbereiding: KNO-onderzoek

Oogheelkunde

1. Refractieafwijkingen (myopie, hypermetropie, astigmatisme)
2. Cataract
3. Glaucoom
4. Ablatio retinae
5. Maculadegeneratie
6. Diabetische retinopathie
7. Scheelzien (strabisme)
8. Keratoconjunctivitis
9. Uveitis
10. Ooglidafwijkingen (ectropion, entropion, ptosis, blefaritis)
11. Vasculaire afwijkingen retina; vene-/arterieocclusie
12. Oogtrauma (stomp, perforerend, abrasief, chemisch)

Cardiologie

Sla de ESC-Guidelines na wat betreft

1. Hartfalen

2. nSTEMI
3. Ritmestoornissen

IC

1. Shock met of zonder MOF, speciaal aandacht voor surviving sepsis campaign
2. Trauma met of zonder hersenletsel
3. Respiratoir insufficiëntie (ARDS is daar een onderdeel van)
4. Elektrolytstoornissen
5. Neurologische ziektebeelden (status epilepticus/cva/infecties/gbs/hersenletsel)
6. Post reanimatie behandeling (valt hersendood ook onder /hersenschade)
7. Nierfalen
8. ABCDE-approach bij kritisch zieke patiënten
(basis kennis van lichamelijk onderzoek, diagnostiek bij kritisch zieke patiënten, ecg, bloedgasen en fysiologie worden verondersteld)

Dermatologie

1. Eczeem atopische, pityriasis alba, xerosis cutis, keratosis pilaris
2. Seborrhoisch eczeem
3. Pityriasis rosea
4. Pityriasis versicolor, tinea corporis
5. Basaalcelcarcinoom, plaveiselcelcarcinoom, Aktinische keratose
6. Melanoom, naevi
7. Acne vulgaris, acne rosacea
8. Psoriasis vulgaris
9. Verruca seborrhoica, fibroma molle
10. Lichen planus en lichen simplex (lichen sclerosis)
11. Alopecia areata, alopecia androgenetica
12. Chronisch discoid lupus erythematosus en subacuut cutane lupus

Vaardigheid en voorbereiding: PROVOKE en efflorescentie bovenstaande ziektebeelden